

Norden kalder!

Der er mange historier og meninger om Norden, men nu vil vi se *jeres* fortællinger. I dette projekt skal I lave film om de nordiske steder og ståsteder: Hvordan ser der ud hos jer – set fra et helt nyt perspektiv? Og hvad synes I om at være en del af Norden, hvis I mener, I er det? Del filmene med andre unge i Norden, og diskutér vinklerne på det nordiske ungdomsliv.

I starter med at zoome lidt ind på projektet, Norden – og Norden på film.

HVAD ER NORDEN?

Norden omfatter Danmark, Finland, Færøerne, Grønland, Island, Norge, Sverige og Åland. Regionen har næsten 30 millioner indbyggere og strækker sig over 3.5 millioner km². Norden har en rig og varieret natur, kendt for lange fjorde, store søer og høje fjelde.

I Norden tales flere sprog, og historisk har mange kunnet forstå hinanden. Dansk, færøsk, islandsk, norsk og svensk er nordgermanske sprog og udspringer af det sprog som blev talt i vikingetiden. Finsk og samisk hører til den finsk-ugriske sprogfamilie, og grønlandsk (eller *kalaallisut*) til inuit-grenen af de eskimo-aleutiske sprog.

Vi har meget til fælles i Norden, ikke mindst på grund af vores lange fælles historie. Regionen er præget af et tæt politisk samarbejde og fælles demokratiske værdier. Norden fremhæves ofte som et eksempel på en af verdens mest ligestillede regioner og ligger højt i målinger for ytringsfrihed. Men forestillingen om Norden som en ensartet region kan også udfordres. Politiske spændinger og koloniale strukturer – både historiske og nutidige – har sat deres præg på regionen og påvirker stadig forholdene mellem landene og befolkningerne.

I GRUPPE

- Hvad kender I til Norden?
- Hvilken betydning har Norden – for jer?
- Hvad tænker I om de andre nordiske lande? (Har I fx nogen fordomme?)
- Synes I, det er vigtigt at forstå hinanden bedre i Norden? Hvorfor/hvorfor ikke?

I KLASSEN

Dokumentarfilm findes i mange afskygninger. De beskæftiger sig med virkelighedens verden og fakta, men er altid bearbejdede af dem, der laver dem. Filmene kan være observerende som en ”flue på væggen”. De kan også være poetiske eller samfundskritiske – eller en blanding af det hele.

Norden er før blevet portrætteret i dokumentarfilm. Se klippene, og læg mærke til, hvordan filmene fortæller med forskellige billedbeskæringer, kamerabevægelser, musik og lyd. Læg også mærke til, hvad de fortæller og samspillet mellem indhold og filmiske virkemidler.

Filmene kan I se på nordeniskolen.org/da/undervisningsmaterialer/norden-kalder-klip-til-arbejdsark-1

SKÁL (28:58-30:44 & 45:47-46:43)

I den færøske dokumentarfilm *Skál* vises hovedpersonen og miljøet gennem varierede beskæringer, fx nærbilleder af hendes ansigt og totalbilleder af landskabet. I dansescenen svæver kameraet nærmest i takt med personernes bevægelser.

HREIÐUR (01:23-03:15)

I en fast indstilling uden bevægelse viser den islandske film *Hreiður* livets gang på stedet.

TSUMU (06:14-08:31)

De grønlandske hovedpersoner filmer deres egen hverdag med mobiler. Billederne er rå, men autentiske og giver en følelse af at være både personlige og private, når de går helt tæt på.

HALF&HALF (hele filmen)

I den korte, poetiske dokumentarfilm *Half&Half* sætter instruktøren spot på rigsfællesskabet og sin egen identitetskrise – og gør det ekstra personligt ved at tale på både grønlandsk og dansk.

HVAD ER RIGSFÆLLESSKABET?

Grønland, Færøerne og Danmark er formelt samlet under Danmark med betegnelsen *Rigsfællesskabet*. Grønland og Færøerne har i dag høj grad af selvstyre, men fællesskabet har ikke været problemfrit – blandt andet fordi Grønland og Færøerne før var danske kolonier. Forholdet mellem landene er stadig til debat, det samme er fremtiden for Rigsfællesskabet.

I GRUPPE

- Giv eksempler fra filmene på brug af nærbilleder (tæt på) og totalbilleder (langtfra). Hvordan bruges billedbeskæringen til at vise noget om personer og steder? Nævn også gerne et eksempel på kameraets bevægelse.
- Hvilken effekt har musik og lyd i de forskellige filmklip?
- Hvad tror I, en observerende dokumentarfilm er? Og hvordan kan den være poetisk?
- Hvad er budskabet i *Half&Half*? Hvordan kommer det til udtryk? Hvad er filmens kritiske vinkel?

ANDRE KLIP TIL INSPIRATION

HAVUMETSÅN LAPSET (16:10-17:55)

Dramatisk natur og storbydemonstrationer står i visuel kontrast i den finske dokumentarfilm om kampen for klimaet, som vandt den nordiske pris på CPH:DOX i 2024.

KRIGERE (1:04:35-1:05:15)

Krigere er en socialt bevidst norsk dokumentarfilm om kultur og identitet. Kameraet følger hovedpersonen, Mamo, som en flue på væggen i boligblokken, når han kæmper sig vej i livet.

